

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

13 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nadejda Toma,
Judecători Iurie Diaconu, Victor Boico,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Octavian Bodareu, împotriva sentinței Judecătorei Soroca din 28 aprilie 2021 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 07 decembrie 2021, în privința inculpatei

Ocerednii Olga xxxx.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 07.04.2020 - 28.04.2021,
instanța de apel: 26.05.2021 - 07.12.2021,
instanța de recurs: 14.03.2022 - 13.04.2022.

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Soroca din 28 aprilie 2021, Ocerednii Olga a fost condamnată în baza art. 287 alin. (1) Cod penal la 1 an și 6 luni închisoare și pe art. 349 alin. (1¹) Cod penal la 1 an și 6 luni închisoare.

Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 2 ani și 6 luni închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat, pe un termen de probațiune de 4 ani.

2. Instanța de fond a constatat că inculpata Ocerednii Olga, la 20.01.2020, orele 14:00, aflându-se în extravilanul s. Xxxx, r-nul xxxx, intenționat, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestora, încălcând grosolan ordinea publică, manifestând lipsă de respect față de societate și obraznicie deosebită, în mod demonstrativ, în prezența mai

multor persoane, cu scopul de a aduce la cunoștința publicului acțiunile comise și rezultatul lor, l-a numit cu cuvinte necenzurate pe angajatul IP Soroca, Voronțov Radu, venit la fața locului pentru a-l reține pe Cojuhari Vitalie, la locul executării pedepsei sub formă de 15 zile de arest contravențional, stabilită prin hotărârea Judecătorei Soroca nr. 4-431/19 din 16.12.2019, iar apoi a continuat, în același mod, să se adreseze cu cuvinte necenzurate și în adresa angajatului IP Soroca Voinițchi Dorin, care s-a prezentat la solicitarea colegului său sus-numit, amenințându-i totodată pe cei doi colaboratori de poliție cu aplicarea violenței.

Tot ea, la 20.01.2020, orele 14:00, observându-l în extravilanul s. Xxxx r-nul Soroca pe angajatul IP Soroca, Voronțov Radu care, în vederea asigurării executării hotărârii Judecătorei Soroca nr. 4-431/19 din 16.12.2019 îl reținuse, prin imobilizare, pe Cojuhari Vitalie, născut la 24.12.1983, domiciliat în s. Xxxx r-nul xxxx, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestora, în timp ce angajatul IP Soroca, Voronțov R. încerca să-i aplice forțat cătușele lui Cojuhari V., având scopul sistării activității de serviciu a colaboratului de poliție aflat în exercițiul funcției, s-a apropiat de acesta și a aplicat față de el violență fizică nepericuloasă pentru viața și sănătatea persoanei, manifestată prin apucarea și tragerea de brațe și de uniforma de serviciu, precum și prin strângerea gâtului cu ambele mâini, cauzându-i astfel ultimului, potrivit raportului de constatare medico-legală nr. xxxx din 21.01.2020, leziuni corporale sub formă de excoriații ale gâtului și mâinii stângi, leziuni ce se califică ca vătămare corporală neînsemnată.

Instanța a reținut că inculpata nu s-a prezentat în instanța de judecată și în baza încheierii Judecătorei Soroca din 09.02.2021 a fost anunțată în căutare, cauza fiind judecată în lipsa ei.

Deși inculpata, în cadrul urmăririi penale nu și-a recunoscut vina, aceasta se dovedește prin depozițiile părților vătămate și ale martorilor audiați, precum și prin documentele din dosar, cercetate în ședința de judecată.

Astfel, acțiunile inculpatei urmează a fi încadrate în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, ca huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită și în baza art. 349 alin. (1¹) Cod penal, ca aplicarea violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei cu funcție de răspundere în scopul sistării activității sale de serviciu în interesul celui care aplică violență și al altei persoane.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 75-77 Cod penal, că inculpata a comis două infracțiuni mai puțin grave, s-a eschivat de la prezentarea în instanță, anterior a fost atrasă la răspundere contravențională pentru huliganism și injurie, se caracterizează negativ, însă anterior nu a fost atrasă la răspundere penală, are la întreținere doi copii minori de vârstă mică, că circumstanțe agravante și atenuante nu au fost stabilite, concluzionând că corectarea și reeducarea ei este posibilă, rațională și echitabilă, fără izolare de societate, stabilindu-i-se o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării ei, conform art. 90 Cod penal.

Totodată, instanța a ținut cont și de jurisprudența CtEDO, potrivit căreia:

„...soluția cea mai potrivită pentru problema supraaglomerării ar fi reducerea numărului de deținuți prin utilizarea mai frecventă a măsurilor punitive non-privative de libertate și minimizarea recurgerii la detenția preventivă” (*cauza Varga și alții vs Ungaria, cererile nr. 1409/12, 45135/12, 73712/12, 34001/13, 44055/13 și 64586/13 din 10.03.2015*), precum și de Recomandările Comitetului de Miniștri ONU nr. R (99) 22 și Rec (2006) 13, care invită statele să încurajeze procurorii și judecătorii de a folosi cât mai mult posibil alternativele la detenție, având în vedere atitudinea inculpatului în cursul procesului penal, ținând cont de circumstanțele pricinii și persoana celui vinovat, gravitatea faptei comise.

3. Procurorul în Procuratura raionului Soroca, Tatiana Andronic, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie condamnată pe art. 287 alin. (1) Cod penal la 1 an și 6 luni închisoare, în baza art. 349 alin. (1¹) Cod penal la 1 an și 6 luni închisoare cu executare, conform art. 84 alin. (1) Cod penal la 2 ani și 6 luni închisoare, cu executare.

Apelanta a invocat că inculpata anterior a comis o infracțiune de sustragere pe ascuns a bunurilor din avutul proprietarului, iar prin sentința Judecătoriei Soroca din 16.06.2014, procesul penal a fost încetat, pe motivul împăcării părților.

Astfel, inculpata, beneficiind de indulgența legii, urma să-și facă concluziile cuvenite și să stea pe calea corijării, însă ultima a comis din nou, cu intenție infracțiuni ce au atentat deja la securitatea ordinea publică, cât și contra autorităților publice.

În cazul dat, comportamentul deviant al inculpatei, manifestat prin abaterile de la normele morale unanim acceptate de către societate, nu lasă loc de o interpretare favorabilă a faptului că suspendarea condiționată pe un termen de probă a executării pedepsei cu închisoarea, aplicată de instanța de judecată, va atinge efectul scontat.

Mai mult, în cadrul urmăririi penale, inculpata, în detrimentul obiectiv al probelor acumulate și cercetate în cadrul procesului penal, a încercat să ducă în eroare organul de urmărire penală, declarând că nu a comis infracțiunile de care este acuzată, iar ulterior s-a sustras și de la prezența în instanța de judecată, fiind dispusă anunțarea în căutare a ultimei și examinarea cauzei în lipsa inculpatei.

Instanța de fond a concluzionat că nu este rațional ca inculpata să fie condamnată la executarea reală a pedepsei cu închisoarea, deoarece are la întreținere doi copii minori, însă acest fapt nu a împiedicat-o pe inculpată să-i lase și să plece peste hotarele țării.

Mai mult, conform informației prezentate de către primăria comunei Xxxx, r-nul xxxx, ambii copii minori ai inculpatei se află la întreținerea și educarea bunicii, Ocerednîi Rodica.

4. Potrivit deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Bălți din 07 decembrie 2021, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a statuat că instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 6, 7, 61, 75 Cod penal, respectiv, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuează ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia, motiv din care apelul acuzatorului de stat va fi respins ca nefondat.

Instanța de fond a apreciat corespunzător circumstanțele reale și personale ale inculpatei și a stabilit o pedeapsă echitabilă și proporțională faptelor comise.

În acest sens, faptele prejudiciabile comise de către inculpată constituie infracțiuni mai puțin grave săvârșite cu intenție, circumstanțe atenuante și agravante nu au fost stabilite, la evidența medicului psihiatru și narcolog, inculpata nu se află, la locul de trai se caracterizează negativ.

Prin urmare, instanța ierarhic inferioară ținând cont de starea familială, de lipsa unor antecedente penale, de gravitatea infracțiunilor incriminate inculpatei, just și întemeiat a ajuns la concluzia că nu este rațional ca inculpata să execute pedeapsa cu închisoarea în penitenciar și în acest sens, a dispus suspendarea executării pedepsei aplicate inculpatei, în temeiul prevederilor art. 90 alin.(1) Cod penal.

Deci, sunt neîntemeiate solicitările procurorului, care a pledat pentru aplicarea față de Ocerednii O. a unei pedepse cu închisoare, cu executare în penitenciar pentru femei, de vreme ce, în cadrul cercetării judecătorești nu s-a stabilit careva circumstanțe ce ar genera aplicarea unei asemenea pedepse, în situația în care, ultima anterior nu a fost condamnată, în privința acesteia anterior procesul penal în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal și procesul penal în baza art. 42, 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, s-a încetat pe motivul împăcării părților, prin urmare, inculpatei i s-a acordat posibilitatea să îndreptățească încrederea acordată de instanța de judecată, pe un termen de probațiune prevăzut de art. 90 Cod penal.

În concluzie, pedeapsa stabilită de către instanța de fond, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, suspendând condiționat executarea pedepsei, este echitabilă, întrucât este capabilă de a contribui la realizarea scopurilor ale pedepsei penale, cum ar fi restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane.

Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

De asemenea, o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

În consecință, instanța de fond a emis o sentință motivată și întemeiată în privința inculpatei Ocerednii O. și a aplicat o pedeapsă echitabilă, conform Părții Generale a Codului penal și în strictă conformitate cu prevederile Părții Speciale care va atinge scopul legii penale, va restabili echitatea socială, va corecta condamnatul și va preveni săvârșirea de noi infracțiuni, atât din partea condamnatului, cât și din partea altor persoane.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Octavian Bodareu declară recurs ordinar, solicitând casarea parțială a acestei decizii și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie exclusă aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal față de inculpată.

Recurentul indică că de către instanță nu au fost constatate careva circumstanțe care ar permite de a considera că pedeapsa aplicată inculpatei este suficientă, ca aceasta să se corecteze. Mai mult ca atât, în privința ultimei, anterior a fost pornit dosar penal,

însă, nu și-a făcut concluziile necesare și din nou a comis o infracțiune.

Aplicând inculpatei o pedeapsă mai blândă pentru comiterea infracțiunii cu un grad prejudiciabil sporit, nu a fost atins scopul principal și anume prevenirea de noi infracțiuni de către inculpată, precum și de către alte persoane.

Pedeapsa stabilită de către instanța de apel poate crește încrederea în sine a inculpatei și aceasta să fie predispusă să comită noi infracțiuni fără a avea frică că poate fi pedepsită pentru aceasta sau să fie încrezută că poate fi pedepsită cu o pedeapsă care să nu-i afecteze în mod semnificativ viața.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **2.**, **4.** din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatei, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat au ținut cont de prevederile art. 61, 75, 90 Cod penal, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. În cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu

închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanța de judecată. La stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, dacă va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.

În consecutivitatea enunțată, instanțele just au concluzionat că în cazul în care în rechizitoriu este indicat că: „*circumstanțe agravante din rândul celor exhaustiv prevăzute de art. 77 CP nu s-au stabilit*”, ori, pot fi recunoscute drept circumstanțe agravante numai acele împrejurări, care sunt strict prevăzute de lege, stabilite de organele de urmărire penală și incluse în conținutul rechizitoriului (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 11.11.2013, nr.8 - Cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale*), inculpata a săvârșit două infracțiuni mai puțin grave, dar nu are antecedente penale și întreține doi copii minori, corectarea și reeducarea ultimei este posibilă fără izolare de societate, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate pentru o perioadă de probațiune, conform art. 90 Cod penal, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apel (*pct. 4. din decizie*).

Astfel, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatei în conformitate cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a acesteia precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea ei, cât și a altor persoane.

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele și probele cauzei în latura pedepsei penale (*pct. 5. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 90 alin. (1) Cod penal, art. 27, 101, 414 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, instanța *poate* dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura pedepsei penale în alt sens decât cel pe care îl propune procurorul este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul vizat au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra circumstanțelor pricinii care au fost

puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, că inculpatei i s-au aplicat pedepse individualizate conform prevederilor legale și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat (*pct. 5. din decizie*).

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul ordinar de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Octavian Bodareu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 07 decembrie 2021, în privința inculpatei Ocerednîi Olga xxxx, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 13 mai 2022.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Iurie Diaconu

Victor Boico